

Szerkesztővel értekezni lehet mindennap 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény **Margitai József** szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischer Fülöp könyvkereskedése. Ide küldendő az előfizetési díjak nyilvántartás és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

MURAKÖZ

MAGYAR ÉS HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.
Megjelenik hetenként egyszer: vasárnap.

A „Muraközi” tiszti önszegélyző szövetkezet, a „Csáktornyai takarékpénztár”, a „Muraközi takarékpénztár” sat. hivatalos közlönye.

Hirdetési árak:

Égész évre . . . . . 4 frt
Fél évre . . . . . 2 frt
Negyed évre . . . . . 1 frt
Egyes szám 10 kr.

Hirdetők még elfogadták:

Budapest: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben: Schalek H., Dukas M., Oppelik A., Daube G. L. és társai és Herndl. Brnban: Stern M.

Nyitáré petítora 10 kr.

Az iskolai év végén.

Az iskolákban folyó belső munkára terelődik — ha néhány napra is — a figyelem Fájdalom a magyar társadalomnak ma már nincs meg az az érdeklődése a kultur kérdések iránt, mint a modern és magyar iskolaszervezés idején. A hetvenes években az újdonság láza és vegyesen a magyar lelkesedés szalmalángja nagy érdeklődéssel tisztelte meg az iskolákat; ma, egy-két ember érdeklődik csak iránta. Most azonban, mikor az iskolák egy évi termésüket aratják, az iskolai záróvizsgálatokon, ha mások nem, a szülők lelkes csapatja jut annak tudatára, hogy aligha igazza nem volt annak az antik bölcsnek, a ki illetéknéppen tört ki egyszer: a kit az istenek gyűlölnék, tanítónak teszik. Mert a kenyérszerző pályák között rendszerint a legszárabb és legkisebb karéjt, a tanító szeli. Pályája nehéz és áldatlan. Kossuth fejezte ezt ki szépen, a ki a tanítói pályáját mezőhöz hasonlította, melyet marha és embersereg gázol, de nyomában virág kell.

A többnyire nyomasztó anyagi helyzetében, a magyar tanítói karban föllelhető az idealismus. A tisztelt iskolaföntartók — tisztelet a kivételeknek — mindenütt a minimum álláspontjára helyezkednek. De az

iskolaföntartóknak utmutatást az állam ad, mely 400 frtos tanítói állomásokat létesít még falun is, hol pedig a tanítóól a társadalmi tevékenységet joggal megkívánhatjuk.

Most, mikor az iskolák évi záróvizsgálataikat tartják, e kérdéstől nem zárkozhatunk el. Mert tényleg úgy van: a milyen a tanító, olyan az iskola. — Egy gyöngén fizetett, anyagi bajok miatt elkedvetlenedett tanítót még a leghatalmasabb ellenörzés sem fogja lelkes tanítónak tenni. A lelkesedés emeltyülje csak az hogy a tanítónak tülhető existenciája legyen.

A ki az iskolai kérdések iránt érdeklődik és most kritikai szemmel figyeli az iskolai vizsgálatokat, annak kétségtelen annak tudatára kell jönnie, hogy az iskola szellemi fajsulyát a tanító lelkesedése, intel ligenciája és szakbeli jártassága fejlesztik ki.

De föllehet-e tenni, hogy a permanens küzdelmek között a szakmabeli lelkesedés megmarad és a derékabb, intelligensebb erőket el nem vonják biztosabb, jobb kenyérekerepési pályák? — Ugyan vonjuk le mindezekből a konkluzió!

Most mikor, az iskolák megelőzve a természet áldásainak aratását, egy évi munkásságuk aratását megtartják, elismeréssel fordulunk azon tanítók felé, a kik nyomasztó

helyzetükben is megtudták őrsini pályaszeretettüket. A sajtó fájdalom, csak szellemi téren fejezheti ki elismerését, kifejezést tehát tartalék nélkül, köszönte őket, kiket a folyamatban levő kulturharcz há katonául láttunk küzdeni, kikre frázis nélkül a haza legdrágább kincse van hívva: Magyarországnak szellemi arculatját megformálni a második ezredév első éveibe.

* * *

S most még valamit az évvégi iskolai vizsgálatokról!

Az iskolák jobban sietnek, mint a kálászt érlelő természet. Ők már rendre-sorra megtartják aratásait, az évet záró iskolai vizsgálatot. A mi iskolai berendezésünk német sziszthemára épülvén, átvettük az iskolai záróvizsgálatok rendszerét, mely nagyon sok helyen a növendékek értelmi képzettségének fokmérője, hanem a közönségnek itélete a tanító iránt.

Nálunk a nagy társadalom sok helyen érzéktelenül áll a népoktatás belső ügyei iránt, másként lehetetlen, hogy a tanítók egyetemes törekvése az iskolai záróvizsgálatok eltörlése ellen, teljesen hatástalanul hangzottak volna el.

A dolog valóban érdemes a közelebb való figyelemre.

A „Muraköz” tározója.

Mese egy térképészitőről.

Irta: Verner László.

Van a mi megyénkben egy rangos kis község. Lakói a Mátra tövéből szakadtak ide 180 bontó fésűvel, a miből következik, hogy 180 meglett, tiszteletreméltó férfiu jött az új hazába, hozván a nyakát verő hajában egy-egy darab bontófésűt. Ez is etnografia.

Idők jártával ezt a kis községet a haladás európai szellője, akarom mondani, az európai haladás szellője fujta föl és keresztül. — Nyolcz darab utcai petróleumlámpát állítottak föl összetánczolás alapján; az iskolát illetőleg holmi Teuvel féle vaspadokró is szólt a teretere; sőt — horrendum! — megrendelték a községháza számára a vármegyének Lichtocker Muki által rajzolt iskolai térképet is. Az öreg Pumpidli Jánosnak, mint a község közsímert honorációjának mindjárt szegyet ütött a fejébe egy dolog: hogy hiszen ez a térkép iskolai használatra csinálódott. És szözt nyú oppozitciót csinált a térkép ügyében. Akkorára nőtt az ellenzék, hogy szinte lapról kellett gondoskodni, a mi visszaveri.

„Mappa-ellenes ellenzék” hangzatos neve alatt lépett akcióba az új párt. Utóháza is Pumpidli vezetése alatt olyan hatalomná nőtt, hogy a bírónak meg kellett adnia magát. Visszaküldötték a térképet azzal, hogy csináljon a térképcsínáló ur egy másikat és pedig községházába vajó használatra, mert ez, mint iskolai használatra csinálódott térkép nem kell.

Szerző azonban visszaküldötte a térképet

azzal, hogy az egy kutya. Ha az is van ráirva, iskolai használatra, azért használhatják a tanácsbázban is. Még egy kicsit morajgott a mappaelle-nes ellenzék, de aztán megadta a kérielhetetlenek és nagy ünnepek között határozta el a fölakasztani Lörincz napon. A bösz ellenzék vezető Pumpidli határozta el, hogy végig utaztatja a kuktanácst a megyén képeleiben. Szakértőnek meghívták Ehen Gáspárt, a sok ország-világ járta löösizárt. — Elsőben is az entulajokat óhajították látni a térképen. Ugy okoskodtak, hogy az sem nehéz lesz, hisz a falu elején ott van Laczyék előtt a nagy nyárfa. És mégis nehéz volt, egy félóraig a legapróbb esücskéig végigturkálták a térképet. Mind hiába. Az ő falujuk hiányzott a térképen.

A fölfedezés lesújtó volt. — Hogy az ő falujuk hiányoznak? Nem hiányozhat. Hiszen hogy tud rólok a megye, az meglátszik a porción, meg az államadón. Nem is hitték az öreg Pumpidlinek. Pumpidli pedig kitágította pupilláit. A bizonság okáért. Pedig ugy is tudta, hogy hiába. A mit egyszer ő megnéz, meg van az nézve.

— Eivtársak, mondotta Pumpidli, ezen felül is sérelem esett mi rajtunk.

— Micsoda? viharoztak át a sok kérdő meg felkiáltó jelek a közönségen.

— Atyafiak, a szomszéd Kopogós-Kóspallagon van-e olyan szép templom mint nálunk?

— Nincs!

— Van-e oly tiszteletreméltó váltó 'orgalma?

— Nincs! — zugott a tömeg.

— Van-e annyi cimerező ökre, — az öreg gyanusan nézett szét.

— Nincs, nincs! — zugott a tömeg.

— Terem-e olyan jó krumpii.

— Dehogy is terem!

— Van-e ott annyi fejbeverés?

— Már hogy volna, labbanzok azok.

— No ugy-e, hogy híresebbek vagyunk Kopogós Kóspallagnál?

— Hiszen az kétségen kívüli! — rikkantott a tömeg.

— Nohát. És az a Lichtocker Muki a mi falunkat kihagyta, ellenben Kopogós-Kóspallagot kipingálta. (Óriási zugás). Ezt a térképet vissza kell küldeni. (Óriási éljenzés). Nékie a mi falunkat is belekell pingálnia. (Viharos teteszés). A falut levette a térképcsínáló lekisebbitése, a ki még arra sem méltatta az európai állápontra helyezkedett falut, hogy a térképre kirajzolja, hanem Kopogós-Kóspallagot, az igen.

Végre is a kovácsmühelyben kelt meg a kovász. (Denkve mindég a kaszinók örök meg a közkérdéseket). — Ebben a populáris, mezitiabos kaszinóban ugyanis azt határozta, hogy kölkött-ségileg mennek a térképcsínáló urhoz és fölkérik csináljon egy másik térképet, melyen Kopogós-Kóspallag arany betűket legyen a képra pingálva, természetesen a Laczy nyárfaja is. A küldöttség el is ment Lichtocker urhoz, de nem volt szerezencés, mert Lichtocker Ultramarinba utazott és így csak Lichtockerné öngyásága fogadta a küldöttséget. De az a kóspallagiakat nem infenzálta, elhatározta, hogy kivárják kenyeren és visen a térképcsínálót. Mégis a víz zavarta haza, egy hatatmas jégzáró. Ast már vízenjáróbb dolognak tartották megtudni, nem tett-e jég a ves-tésben kárt? — De mielőtt hazamentek volna, valának annyira fifikusak, hogy kivárják a kóspallagi asszonytól a térképcsínáló arczképét elkérték — prezentbe.

Nem folytatom tovább, mert meg az találna belőle kiülni, hogy hazamenvén, térképet levették a tinnacsteremből és Lichtocker Mukit felkaszották a helyére, mint 1849-ben Andrassy Gyula grótot.

Feltétlenül bizonyos az, hogy a hoi szülők és hatóságok jelenléte mellett iskolai záróvizsgálatok tartatnak, azt az ünnepélyes aktust elő kell készíteni. Az iskola, hogy sem a maga renoméját ne rontsa, sem az apró nebulókat az ünnepélyes percben keserves könyzaporra ne ösztönözze, gyakorolni kénytelen a vizsgálat anyagát. Erre azt lehetne mondani: az az idő nem veszett kárba, mert az ismétlés a memoria szempontja.

A tanító eredményes működése korántsem ítéhető meg abból, milyen ügyességgel tudja árulni portékáját, hanem a folytonos szakfelügyelet döntheti el értékét az iskolában. De azért korántsem vonjuk le azt a tulzott konzekvenciát: hogy az iskolai nevelés-tanítás fontos ügyét ellenőriztetlenül kell hagyni. Ha az iskolaszék a maga dolgát komolyan veszi és tagjaival minél sürűbben vizsgálta az iskolát és a benne folyó munkát, annak áldásai kétségtelenek lesznek.

Az iskolai záróvizsgálatokat pedig törüljük el, és hogy a szülők is részletessenek iskolai ünnepélyben: rendezzünk iskolai záró-ünnepélyeket. Ennek jelentősége nem legyen sem a tanuló kalkulására, sem a tanítónak, mint ilyennek minősítésére. Az ilyen nem kell hosszú ideig előkészíteni.

Ajánljuk, hogy a mostani, mint sok helyen divatozó vizsgálatokat váltsa föl az iskolák helyi és szakszerű ellenőrzése. mert csakugyan igaz, hogy nem a vizsgának, hanem az életnek tanulunk.

A csáktornyai egyletek és társaságok a multban s jelenben.

— Folytatás. —

Mint a multban, úgy a jelenben is a tagok célja: kellemes szórakozás, mely közben a lélek terhes gondok bilincseitől megszabadul, magasban röpköd, eszmékért lelkesedik s azon eszmék diadalra való jutatlásának törekvésében s a nemes czélok elérésében leli életét elemét. Ily körülmények között már számtalan szép és magas szeszme nemcsak hogy megpendített, hanem meg is valóstított. Így pl. török küldöttség fogadtatása, a Gáspáricszobor létrehozása.

A régi társaság czim és tisztikar nélkül élt, míg ellenben a jelenlegi mind a kettővel bir. Van elnöke Dugovich Pál kir. albiró; diszszónoka Probszt Ferencz urod. pénztáros; titkára Jeney Gusztáv népkolai ig. tanító; ügyvéde Molnár Elek urodalmi ügyvéd; orvosa dr. Wolf Béla körorvos szemlényben.

Úgy a czim fölvevésre, mint a tisztikar szervezésre a társaság kebelében történt egy-egy nevezetesebb esemény szolgáltatott okot.

A mi a czimet illeti, ezt 1880-ik évi január hó 19-én vette föl annak emlékére, hogy a társaság egyik kedves és szeretetre méltó tagját, állami szolgálata 25-ik évfordulója alkalmával — 1880. január 14-én — a fejedelmi kegy »Vaskorona«-rend adományozásával másodszeri kitüntetésben részesítette. Ezen alkalommal a társaság azon időbeli tagjainak megbízásából a következők: Pecsornik Ignác, Jeney Gusztáv, Bartha Antal, Molnár Elek, Ziegler Kálmán, Deák József, Tódor József, Strah'ha Ferencz, Bernyák Ferencz, Nuzsy Máttyás és Pecsornik János a kitüntetett tagtársat őszinte baráti szeretet s honfiai tisztelettel — 1880. jan. 19-én — üdvözölték s az örvendetes esemény kedves emlékére kimondták, hogy jövőben a társaság »Vasasztal« czég alatt fog működni. — Üdvözölték még a következő alkalmakkor is:

1872. évi február hó 10-én, midőn a Ferencz József rendet kapta meg. Ugyancsak azon évi nov. hó 30-án midőn kir. tanácsosi czimmal ruháztatott fel. 1884. évi július hó 20-án, midőn nemesi czimet »Muravölgyi«-előnével kapta meg. Az ötödik szerencsés nap vala az 1895. január 14-ike, midőn állam szolgálata 40. évfordulóját ünnepelte.

A társaság 1894. év nov. hó 17-én tartott ülésén szervezkedett és megválasztotta a fent megnevezett tisztikarát, hogy a ritka szerencsében részesült tagtársat érdemeihez méltóan üdvözölhesse; emlékére pedig alapítványt létesített, melynek kamataiból magyar imakönyvek vétetnek és a nem magyar ajku, de jó magaviseletű, szorgalmas és a magyar nyelvben jeles eredményt tanusított leány gyermekek között jutalonként osztatnak ki.

A szükségelt összeg beszerzése céljából a társaság a fent említett napon az asztalra perselyt állított föl s a tagok között gyűjtő-ívet köröztetett; a gyűjtő-íven, mint tagok adakoztak a következők:

Huszár Adolf kir. tanácsos és Szilágyi Gyula urak 10 - 10 koronát. Franciscs Károly, Dugovich Pál, Kollarics Mihály és Ziegler Kálmán urak 5 - 5 koronát. Bernyák Károly, Pecsornik Ignác, Pethő Jénő, Pillitz Gyula és Szabó Bálint urak 4 - 4 koronát. Dr. Wolf Béla ur 3 koronát. Stefaics Miksa, Kovács Emil, Rupp Lajos, Franciscs Jenő, Margitai József, Probszt Ferencz Nuzsy Máttyás, dr. Farnak László, Kollbenschlag Béla, Molnár Elek, Nagy Elemér, Tódor József, Tóth Lajos, Hollán Mór, Dékány Mihály és Jeney Gusztáv urak 2 - 2 koronát.

Mint az eszme pártolói pedig a következők:

Filipics Lajos ur 6 koronát. Rupp Gy. ur 4 koronát. Pecsornik Ottó, Tamás Gyula, Krcsmár Dénes, Fischer Andre, Nuzsi Máttyásné és Pecsornik Frigyes urak 2 - 2 koronát.

A kitüntetésben részesült szeretetre méltó tagtársunk Huszár Adolf kir. tanácsos, ki körülményeihez képest évenként több ízben becses megjelenésével megtiszteli a társaságot s midőn köztünk van, a társaság valódi örömmel ül; boldognak érzi magát minden tag, ki ilyenkor társaságában a kedves vendégnek közelében lehet.

Isten tartsa meg családjával együtt so káig!

Jeney Gusztáv.

Vége

Különfélék.

Dr. Vlascics Gyula miniszter Balaton-Füreden. Dr. Vlascics Gyula vallás és közoktatástügyi miniszter pünkösdi napján a déli hajóval ment Balaton-Füredre. A kikötőnél Kovács Abel fűrdőigazgató, Kohl Medárd, a herceggprimás titkára és szép számú közönség várakozott a ritka vendégre. A miniszter megérkezése után a herceggprimáshoz hajtattott s ott maradt a tiszteletre rendezett ebéden. Délután Kovács Abel fűrdőigazgató, Franciscs Norbert országgyűlési képviselő és Komlós Ferencz esztergomi kanonok társaságában meglátogatta a balaton-füredi szeretetházat, tüzetesen tanulmányozta az intézet viszonyait s a látottak s tapasztaltak felett teljes meglegedésének adott kifejezést s az árvagyermek között jutalmat is osztott ki. Ugyanazzal a társulattal dé után kirándult még Tihanyba, ahol Halbig Ciprián tihanyi apát fogadta. Ezek kalauzolása mellett megszemlélte a szépen restaurált templomot, majd víz-zahajtatott Balaton-Füredre, ahol az estét Kovács Abel fűrdő-

igazgatónál nagyobb társaságban töltötte s mánap a reggeli hajóval Siófokra ment át. Az alsó lendvai áll. polgári iskolához a vallás- és közoktatástügyi m. kir. miniszter gondnokságú elnök Hájós Mihály ügyvédet, rendezes tagokká pedig Isóó Ferencz ügyvédet, Fuss Nándor gyógyszerészt, Lendvai Máttyás ügyvédet, dr. Király Mór orvost, Megeti Géza urodalmi feltűnyelőt, Matyasovszky Vincez takarékpénztári pénztárnokot Nagy József ügyvédet, Pollák Lázár kereskedőt, Szmodics Viktor főszolgabíró és Brenner György birtokost nevezte ki.

Az alsó lendvai letenye kankasi vasút. Dr. Mandel Pál országgyűlési képviselő és Hájós Mihály al-ó lendvai ügyvéd előmunkálatai engedélyt nyertek a nagykanizsa - letenye - alsó-lendvai h. é. vasút létesítése tárgyában. Ezen vasútgyben volt Letenyén értekezlet, amelyen Hájós Mihály ügyvéd előadta, hogy az alsó lendva - muraszombat - regedei vasútvonal engedményeseivel folytatott tárgyalás szerint a kellő anyagi támogatása mellett a két vasutat közös erővel fogják kiépíteni. Az érdekeltségi hozzájárulási összeg körülbelül 714 ezer frt. A járási érdekeltségi értekezleten a vármegye főispánjához, alispánjához, úgy Letenye kegyuraságához, gr. Andrásy Aladárhoz felirat intézését határozták el, hogy a vállalat sikerét jóakaratu támogatásukkal biztosítani sziveskedjenek. Mivel Nagykanizsa városának is jelentékeny érdeke ennek a h. é. vasutnak a kiépítése Nagykanizsa város polgármesteréhez s a tekintélyesebb körökhöz küldöttség menesztését határozták el. Az értekezleten jelen volt községek képviselői megbizattak, hogy községtükben tegyék meg a kellő lépéseket az iránt, hogy az esetleg birtokukban levő regále kötvényeket eladhassák s azok árán törzészvényeket irhassanak alá. — Végül megalakították a végrehajtó bizottságot, megválasztván elnökévé Thassy Lajos járási főszolgabíró, alelnökévé Schmidt Emil és Blum József földbirtokosokat és jegyzővé dr. Csempesz Kálmán ügyvédet.

A csáktornyai csizmadia ipartársulat. májálásának tiszta jövedelméből hat (6) frtot adott át a szépitő egyesületnek; a mely adományáért a szépitő egyesület nevében, legforróbb köszönetét nyilvánítja Morandini B. elnök.

Meghívó. A csáktornyai szépitő egyesület má. vasárnap a »Városligetben« nagy néptűnnepélyt rendez, melyre a t. közönséget tisztelettel meghívja a rendezőség Program: 1) Vasárnap délután 1 órakor kivonulás zenekar kísérete mellett a gőzmalomtól a Városligetbe. 2) A néptűnnepély helyén különféle alakok bocsáttatnak a levegőbe. 3) Két szerencsén megé keése után megnyitattik az állataregetlet, oroszán, tigris, elefánt, szamár, óriási béka, két óriási (100 kgr. súlyu) récze s egyéb állatok. 4) Karikavető csarnok. 5) Szerelem hőmérő és mérleg. 6) A faragószék vagy a szép Adél rémes története. 7) Különféle léggömbök ernyővel, golya apró gyermekekkel. 8) Versenyfutás. 9) Két néger küzdelme életre-halálra. 10) Japáni labdadjáték, légkigyók és vírásgöb. 11) Tánc nemzeti és katonailag szervezett zenekar mellett. 12) Nagy tűzijáték. 13) Halászat. 14) Ördögmozla Olcsó és izletes ételkről, italokról és a »szükséges evőeszközökről a rendezőség gondoskodik. Belépi díj 20 kr. A néptűnnepély tiszta jövedelme a város szépitésére fog fordittatni, mely czélra való tekintetből a felülfizetések közönséggel fogadttatnak. Kedvezőtlen idő esetén a néptűnnepély a következő vasárnapon fog megtartatni.

Kitüntetés érte Sárközy csáktornyai zenekarát. Amint már említettük, meghívást

kaptak Regensburgba Thurn-Taxis herceghez, kinek termeiben rendezett estélyen, nagyszámú vendégkoszoru jelenlétében játszottak lényes sikerrel. Sárközyék e napokban érkeztek haza s magukkal hozva a »Regensburger Anzeiger« egyik számát, abból olvassuk Sárközy zenekarának örvedetes sikereit. — E hó 4-én Sárközyék a löversenyterre rendeltettek, ahol a Rákóczy induló fogadták a megerkező magas vendégeket. Ugyanaznap este a dineren, majd az ezt követő bálon játszottak. 5 és 7-ikén ismét a hercegnél játszottak szűkebb körű társaság előtt, mely alkalommal főleg magyar népdalokat mutattak be nagy tetszés mellett Sárközy és zenekara a következő elismerő okmányt kapta a herceg udvarmesterei hivatalától: »Fürstlich Thurn und Taxisches Hofmarschallamt. Zeugnis. Herr Sárközy Sándor aus Csakathurn in Ungarn hatte die Ehre am 4. und 5. Juni, er mit seiner Zigeuner-Kapelle die Tafelmusik und am 4. Juni die Ballmusik gelegentlich eines Hofballes auszuführen, wobei es der Kapelle und ihren tüchtigen Primas gelang, sich die vollste Zufriedenheit der höchsten Herrschaften zu erwerben Regensburg, den 6. Juni. 1895. Der fürstliche Hofmarschall: Beckert. (Sárközy Sándor Csáktornyai, Magyarországból abban a megtiszteltetésben részesült, hogy június 4. és 5-én cigányzenekarával az udvari ebéd és az udvari táncestélyen játszott, mely alkalommal a zenekar és jeles karmesterének sikerült a magas vendégek teljes meglegedését kiérdemelni. Regensburg, 1895. június 6-án A hercegi udvari marschall: Beckert.) — Sárközyék 8 és 9-én Regensburgban nyilvános helyeken is játszottak, még pedig a Guldengartenben és a Prinzgartenben nagy közönség előtt. A herceg, valamint neje Margit főherceggasszony (József főherceg leánya) személyesen is kifejezték Sárközyék előtt elismerésüket. — A főherceggasszony két gyönyörű czimbalomját a zenekar czimbalomsával hangoltatták fel. — Örvendünk Sárközy zenekarának lényes sikerein!

Grúzacs Alajos Csáktornya város bírāja aki 13 évig a legnagyobb buzgóssággal és odaadással vezette a város ügyeit s annak előrehaladása ügyében mindent megtett, leköszönt állásáról. — A város lakossága őszinte elismeréssel adózik a volt városbíró érdemeinek.

Vizsgálatok sorrendje a csáktornyai polgári iskolában:

- Június 19-én a rom. kath. és izr. vallás tanalók hittani vizsgálatára;
- Június 21-én délelőtt I. délután II. osztály;
- "   22-én   "   III.   "   IV. osztály;
- "   24-én   "   V—VI osztály.

Magánvizsgálatok:

- Június 24-én délelőtt V. osztály írásbeli;
- "   "   délután   "   szóbeli;
- "   "   "   III—IV. oszt. írásbeli;
- "   25-én délelőtt   "   szóbeli;
- "   "   "   I—II osztály írásbeli;
- "   "   délután   "   szóbeli.

Élet számora Gyász. (1790. május 4.) A' közelebb el mult hónapnak 28 ik, 29-ik és 30-ik napjaiban tetőtök meg ezen Fejedelmi Városnak költségén, a' Szent István Templomában, boldogul kimúlt II. Józsefnek utolsó halotti tisztelete. Az első napokon a' fő Püspöki Káplán, a' a 3-ik napon pedig maga a' fő Püspök Ur, temetési muzsika között szolgáltatván ki a' halotti Misét, mind az 3 napokon halotti tanítást tartott ezen templom béli fő Predikátor Schneller ur. A' templomnak belső része bé vonva, meg rakolva vala Tsászári tiszerekkel. Az oltárokat béborító fekete posztókon hasonló képpen a' Tsászári tiszerek látzoltanak egy

Keresztel együtt A' temp'onnak közpén készült Gyásztorony (Castrum Doloris) vala egy négy szegű hamu szinre festett szinre a templomnak bállyát érő fa épület, melyre mind a 4 oldala felőli 3 gráditok menvén, egy 4 oldala nélkül való templomot ábrázolt és ennek 8 lábai a' legszebb ugy nevezett Korinthusi oszlopokat mutattak; ezek előtt állott egy egy aranyos és ezüst leveles veder. Alatt ültének négy ábrázolatok, fejez köntösbé öltözve; ezek a' boldogult Tsászáz főbb természeti tulajdonságait a' következendő jelek által mutatták. Az első mint Törvény adó fején egy sisakot hordozott és egy aranyos könyvre támaszkodván, kezeiben egy borostyán koszorút és egy olaj ágat tartott. — A' bal felől való a' karjai közé szorított oszloppal, a bátor szívet ábrázolta. Azt a' szabadságot, melylyel a boldogult Fejedelem a' mezei munkát és a kereskedést ajándékozta vala meg, jelentette egy kalapot viselő Asszony ember képe, jobb kezében egy sarlót, a balban pedig egy ágatskát tartván; mely kép jobb felől vala helyeztetve. — Az ő gondossága a' negyedik oldalon volt ugyantán egy Asszony formá által kifejezve egy páltza és égő lámpás által melyet az Asszony kezében tart vala és egy Bagoly által, mely az Asszonyinak térdgyén állott. (»Magyar Kurir« 1790 évfolyamából.)

A Szalay-Baróti féle Magyar Nemzet Történetéből most kaptuk a 14. füzetet, mely V. István és IV. László korát öleli fel. Ez a füzetet is két érdekes műmelléklet díszíti: az egyik egy Hátsék Ignáczról szjolt térkép, melyen a mongolok betörésének útja van feltüntetve, a másik Checa bires festményének, a »Hunok Harcsá"-nak reprodukciója. — A szövegbe nyomott illusztrációk a következők: — Habsburg vára, Habsburgi Rudolf, Kun László, Stillfried, A Weiden patak Dürnkruut mellett. Kun László pecsétjének előlapja. Kun László pecsétjének hátlapja. Anjou Károly. Albert herceg pecsétje. Iván ban pecsétje. Isméte ten felhívjuk a közönség figyelmét e kiváló becsű munkára, mely hetenkint 30 krajval kapható a kiadóknál: Wodianer F. és fia-nál Bpestben, (Andrássy-ut 21.) Az egész munka csak 60—62 füzetre fog terjedni és a jövő évben teljes lesz.

Nyilvános köszönet.

Mindazoknak, kik forrón szeretett fiam halála alkalmából igaz és mély részvétet tanusítottak irántam s ez által anyai szívem fájdalomait enyhíteni iparkodtak, fogadják meleg részvétükért legbensőbb köszönetemet.

Csáktornya, 1895. június 13.

Özv. Novák Antalné.

C S A R N O K.

A csókról.

Döczynak a csókról költői definíciója van, de nem szabatos. A csók lényegét és válfajait még eddigelé szabatosan nem defneálták. A csók az ajk adománya; az ajkat a tetre az érzelmek túláradása viszi. Nemcsak jobb érzelmek indítják csókra az embert. — Judást Krisztust csókkal arulta el.

A história nem állapította meg, hogy Ádám és Éva csókolóztak-e, de valószínű.

Hogy azonban Cleopatra, Lais, Venus, Diana csókolóztak, az több mint valószínű, mert még ma is mondják: Apolló csókja adott ihletet nekik.

Világos tehát, hogy a csók régóta szerepel. Nevelésgezenek találja mindenki, hogy a csók legvivanatosabb nyálánkság legyen mindenki előtt. Ha gyönyör nem lenne a csókban, okveilen kiment volna a divatból. — Véleményem szerint a csóknak gyönyöre abból takad, hogy a ki azt adja, annak is — jól esik. De ize is van a csókoknak, így van savanyu, keserű, csattanó, hideg és több etele csók. — Ez iránt sem lehet senkinek sem kételye, kétségkivül a tiltott csóknak. »Minden a

mi tiltott, a legdészebb, a legjobb szóvott lenni«, ezt írhatta Éva anyának az ó hátrahagyott memóriájában. A vőegényi és menyasszonyi csók is igen értékes és vigan cruppannak, kivált ha függelékül dus hozomány igérkeznek.

A csókról eddig legtöbbet az angolok írtak, holott az ember azt bihetné, hogy e számító, rideg nemzet többre becsüli a bitszketeket, mint a szellemi nyálánkságot. Szidney, Wirthar, Burns, Byron, Termyson igen szépen ábrándostak a csókról.

Sidney azt mondja: A csók a lelkelt a lélekkel köti össze, természetes uton a szerelem kötelékével. Burns a szelid szerelem nedves peccsétjének; az ifju érzelmek legkedvesebb kötelékének nevezi a csókot.

A dus képzelmű Byron elragadó varázst helyez a szerelem első csókjába.

Hogy honol benne varázs, az tagadhatatlan, mert különben nem meláznánk piczi piros ajkakra. A keresztényi vallásban is nagy szerepet játszik a csók, sőt diplomacziál közvetítő is volt már, mert tudjuk, hogy Buokingham herceg két csókkal szerezte meg magának Mária királynét.

Mátyás király csókja történelmi hirt vivott ki. A »normala« e csók emléke.

Ilát a franciaia esaszárook I. Ferencstől XVI. Lajosig hány millió frankot pazaroltak el csókokért, ki tudná megmondani.

Míg a képzelem fáradhatatlan szárnyakon csapdok s míg az erő, ifjuság érzelem szikrákat gyűjt a kebelben, a csók igen értékes és beoes. A szülői csók sohasem veszt értékeből, a baráti csók ingadozik mint a borsei ártolyam.

Az emberi csókhoz hasonló a galambok és gerlek csókja. Hibetöleg mi is tölük tanultuk. Hiszen a szentírás szerint ezeket a kedves állatokat ugy is hamarabb alkotta meg a Teremtő, mint a mindent majmoló embert.

Ha ez igaz, akkor jó dolgot tanultak el, egy kellő idejében adott csók világmozgató eseményeket létesített, vagy oszlattat el.

Az ember bihetöleg nem is tudna ellenni csók nélkül.

Csók István.

Nyiltter.

E rovat alatt közlöttek már alakai, sem tartalmi tekintetben nem vállal felelősséget a Szerk.

NYILATKOZAT.

Válaszolva e lap 1895. évi május 28-iki számában, Grész Alajos ügyvéd és mások aláírásával ellátva megjelent közleményre, tiszteletteljes megjegyzésem az, hogy az aláíró urak ez egyszer alighanem hálátlan szerepre vállalkoztak, még pedig akár hiva, akár hivatalanul; mert én Horváth Csongor János járásbíró ellen bizonyítani kívánok. Ily körülmények között azt hiszem, hogy a T. urak többet ártottak védenccüknek és ez ügynek, mint hozzájárultak; mert sikerülvén állításaimat bebizonyítani, előzetes ítéletükkel pálcát törtek védenccük feje felett.

Amennyiben pedig személyem ellen keltek ki a T. urak, annyiban illetéktelennek tekintem őket egyrésztől, másrésztől pedig minden további polemiának elejét veendő kijelentem, hogy a közleményben foglalt sértésért, illetékes helyen már megtettem a törvényes lépést, s hogy én semmiféle demagógokkal tollharczot folytatni nem szándékozom, azt pedig a leghatározottabban tagadom, hogy a jelen válasz alapjául szolgáló közleményre aláírt urak, a közvélemény képviselőit akáé illetékesek, akáé jogosítottak névlenek.

Kelt Perlakon, 1895. június hó 10.

758 **Strausz Béla**

Felelős szerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.
Laptalajdonos és kiadó;
FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR)

8 urednikom može je svaki dan govoriti med 11 i 12 vrom. — Sve pošiljke tičuće se sadržaja novina, naj se pošiljaju na ime Margitai Josefa urednika vu Čakoveu.

Izdateljstvo:

Kajšara Fisehel Filipova kam se predplata i obnane pošiljaju.

na hrvatskoj i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i povučljivi list za puk.
Izlazi svakog tjedna jedanput i to: vu svaku nedelju.

Službeni glasnik: „Medjimurskoga podpomagajućega činovničkoga društva“ „Čakovečke sparkasse“, „Medjimurske sparkasse“, i t. d.

MEDJIMURJE

Preplatna cena je:

Na celo leto . . . 4 frt
Na pol leta . . . 2 frt
Na četvert leta . . . 1 frt

Pojedini broji koštaju 10 kn.

Obnane se poleg pogodbe i tal računaju.

Iz delegacijah.

Juniuša šestoga ob pol 4 vuri po pol-dan zestala se je vu Beču austrijska, a ob 5 vuri magjarska delegacija. Početak sjednice vu austrijskoj delegaciji. otegnul se je usljed dugotrajne sjednice vu zastupničkoj hiži. Među prvimi, koji su došli vu dvoranu, bil je njovi ministar vanjskih poslova, grof Goluchovski, kojemu su predstavljani vnovi delegati. Pošto su se skupili delegati, zamolil je grof Goluchovsk tihim i teško razumljivim glasom opata Hausvirtha, zauzme mesto prezeša po dobi. Ovaj je opet pozval baruna Walterskirchena i grofa Pininskogal da fungiraju kakti notarjuši. Nato je započeo, izbor bureau-a.

Princ Ferdinand Lobkovitz izbran je sa 57 od 59 predanih votumov prezešom te izjavljuje, da prima izbor. Nastojal bude da nepristrano upravljal bude delegacijom ter moli podporu svih kotrigov. Među patrioitične tradicije ovog tela navék je spadala broga za uzdržavanje i ojačanje obranbene snage. Pa ako, kak je to uz denešnje stanje vu svih evropskih državah slučaj, i naš ratni proračun izkazuje žalibože raztuču tendenciju, to ipak naša vojna uprava navék uzima obzir na to, da nepreterši suviše snagu države. Zatim se je prezeš zahvalno vmielil pokojnoga nadvojvode Albrechta i s najvećšim priznanjem odstupivšega ministra grofa Kalnokya, koji je razmel, da monarkiji vu težkih vremenih obđuva b'agoslov mira. Nadajući se, da bude to poslo za rukom i njegovomu nasljedniku grofu Goluchovskomu, pozdravlja ovoga s potpunim zaufanjem. Klicanjem caru zaključuje prezeš svoj govor.

Zatim su izabrani podprezešom delegat Zaleski, a notarjuši delegati knez Clary, dr. Lorber, Ebenchoch i barun Oppenheim.

Pošto je na to minister vanjskih poslova grof Goluckovski podnesel predloge zajedničkog ministarstva, prešlo se je na izbor proračunskog i peticijalnog odbora, na kaj je sjednica zaključena.

Proračunski odbor se je namah po sjednici konstituiral i izbral prezešom g. dr. Russa kakti referenti budu fungirali: Dumba za vanjske poslove, grof Badeni za redoviti vojni proračun, Popovski za izvanredni vojni proračun, dr. Russ za mornaricu Suesa za Bosnu, Čhržanevski za zajedničko ministarstvo financijah i vrhovni računarski dvor, barun Czedik za zaključne račane.

Od konzervativcov su izabrani vu proračunski odbor grof Hohenvart, grof D'ym, barun Dipauli i Lupul, ve peticioni odbor dr. Fuchs i Pabstman.

Magjarska delegacija zestala se je ob 5 vuri poldan ter je izebrala prezešom grofa Aladara Andrásyja, a viceprezešom Széll Kalmana ter poznata četiri odbora. Vanjski proračun uzeti ce sa vu odboru vu pretres 11. juniuša, vojni proračun 13. juniuša, a okupacioni kredit 15. juniuša.

Zajednički proračun za ljetu 1896.

Potreba:	Izdatki:		skupa	
	redoviti	izvanredni		
Ministarstvo izvanjskih poslova				
1. a) Centralna uprava	606 000	—	606.000	
b) Dispozicioni fond i izdatki za političke informacije, koji se nezaračunavaju	600 000	—	600.000	
2. Diplomatski izdatki	1,475 700	20 600	1,305.300	
3. Konzulatski izdatki	1,176.600	22 800	1,199 400	
Skupa	3 858.300	52 400	3 910.700	
Ministarstvo rata				
A. Vojska	122,215 042	14,389.659	136,604 701	
B. Batna mornarica	10,464 060	3,117.200	13,581.260	
Skupa	132,679.102	175 506 859	150,185.961	
Zajedničko ministarstvo financijah:				
1. Centralna uprava	113.620	33.000	146 620	
2. Centralna kasa	22.760	—	25.760	
8. Računarski odjel	43.870	—	43.870	
	183.150	33.000	216.250	
Penzije:				
4. Penzije ministarstva za izvanjske posle	384 000	—	384.000	
5. Penzije i milostinje vojne i ratne mornarice	1,320 000	—	1,320.000	
6. Penzije i obskrbbine vojnih službenikah slugah i sl.	35.000	—	35.000	
7. Penzije i obskrbbine ministarstva financijah	58.000	—	58.000	
8. Penzije i obskrbbine vrh. računarskog ureda	55.000	—	55.000	
	1,852.000	—	1,852.000	
Skupa	2,852.000	33 000	2 068.250	
Računarska kontrola:				
Vrhovni zajednički računarski dvor	126 552	—	126.552	
	Cela potreba	138,699 204	17,592 259	156,291.463
Pokriće:			Prihoo vu for:	
Ministarstvo izvanjskih poslova			116.500	
Ministarstvo rata:				
a) vojska			2 469.873	
b) mornarica			100 000	
			Skupa 2 569.873	
Zajedničko ministarstvo financijah			660	
Penzije			850	
Vsake fele prihodi			5.510	
Vrhovni računarski dvor			292	
			Skupa 2,672.175	

Sravnjajuć pokriće sa for. 2,692.175 sa potrebom, gori izkazanom, pokazuje se čista potreba, i to redovita sa 136,007.029 for., izvanredna sa 17,592.259, a skupno sa 153,599.288 for.

Prihodi carinski zemljah vu carevskom veću zastupanih proračunati su sa 43,826.040 for., a isti prihodi vu zemljah magjarske krune sa 7,963.100 for., napokon isti prihodi vu okupiranom području sa 208.000 for., anda skupa sa 51,497.140 for.

Obracunavajuć paušal upravnih stroškov vu svih zemljah sa 1,850.000 for., pokazuje se višek od 49 647.140 for., a kad se odbije zakonom ustanovljeni carinski paušal od 600.000 for., koji se ima platiti za zemaljsku upravu Bosne i Hercegovine, preostaje čist s višek carina sa for. 49,047.140.

Odbivši taj suvišak, pokazuje se ukupna potreba i to: redovita sa 86,959.889 for., izvanredna sa 17,592.259 forintih skupa sa for. 104,552.148

Od toga se ima odbiti na terh magjarske orsačke kasa 2% t. j. for. 2,091.042 a ostatak sa for. 102,561.105 pokrivaću zemlje zastupane vu carevskom veću sa 70% t. j. for. 71,722.773 u zemlje magjarske krune sa 80% t. j. for. 30,738.331.

nSvinjska kuga vu Magjarskoj.

Telegrafirano je bilo iz Budimpešte, da je isaslanik prajzke vlade, berlinski bakteriolog profesor dr. Schütz po vsestranom vizitiranju konstatoval, da vu Kőbánya (Steinbrucku) pri Budimpešti vlada svinjska kuga. Vu ondesnjih svinjskih kočijh od 17. je majusa do 4. juniusa od kuge parnulo 6724 svinjah, 2709 zaklano ih je iz sile a poklano zdravih 23.028 glavah. Preostaje još vu kočijh 55.000 do 60.000. Kvar, kojim time trpi svinjska trgovina vu Magjarskoj isnosi na milijune. Minister poljodelstva izposloval je pri austrijski vladi, da je dopustila vsaki tjeđen uzvoz od 3000 svinjah na bečko tržišće, dakak uz najoštrešu pazku.

Nova pogibelj za blago.

Vu južnoj Magjarskoj, imenito vu varmegijah kraso-sZőrénskoj, temeškoj i aradskoj, kak takaj i vu nekojih erdeljskih varmegijah, pojavila se je vu strašnoj vnožini nekakva tak zvana golubačka muha, pak je počela med konji, rogatim blagom, soinjami i ovcami tak haraćiti, da se boje katastrofe, pojave li se roji muhah tečajem daljih osem danov vu onoj silnoj vnožini, vu kojoj su se vu ovo nekoliko danah pojavili.

Kvar, kaj su giftne te muhe na marhi do vezda počinile, iznosi prek sto jezer v rintih. Niti dvje stvari vu šumah neimajo mira, ar i tu su giftne te muhe počele nemi losrdno haraćiti. Vu Nagy-Halmagy pojavile su se te muhe vu tulikoj vnožini, da jim se je i ljudstvo na vulici moralo vugibati.

Iz varmegijah, vu kojimi ova nesnaga haraći, javljaju, da giftne te muhe marhu napadaju na gubcu, nosnicami i očima, pak da marha zbog zadobljenih ranah poleg vsih vračtvah i pomći već za koji dan pogineju. Najkaki biki pocrkaju za koj dan od tih giftnih muhah, prav tak, kak usjalsbeša ovca. Vu vnožnih se krajih braniju od toga nepri-

jatelja stim načinom, da po noći na polju delaju, a marha po dnevu vu štalu počivaju, nego niti to nikaj nepomaže, ar si muhe na vse moguće načine znadu najti put vu štale i tam koleju marhu, koja se od te nesnage nemreju obraniti.

Potresi i povodnje.

Iz vnožnih mestah Gornje Štajerske, tak iz Eisenerza, Vorderberga, Trofaicha, See grabena, St. Kathreina dohadaju vesti o potresu. Prvi kratki ali žestoki vudarec do godil se je ob 2. vuri do poldan drugi ob 3. vuri 50 minut. Kipi na stēnah su se nihali. Čul se je i šum.

Iz Fironce javljaju: Jutros ob 1. vuri 36 minut očutij smo ovd i jaki potres, za kojim su sledili dva slabši vudarci. Ljudstvo je preplašeno bežalo iz hižah na vulice.

Vu Pečuhu, 7. juniusa. Izmedju Pincehelyu i Simontornye jaka je oluja (viher s deždjom podrovala željeznički nasip. Teretni vlak (last čug) je zišel s tračnicah 5 vagonov je zdrobljeno. Od ljudih je nigdo né ranjen.

Vu Lembergu. 7. juniusa. Šbog silne oluje, koja je b. snila vu celom kolonejskom kotaru, zrusile su se vu mestu Korsovu 22 gospodarska stanja, doklam je do 200 hižah skvarjeno. Zrusenje stanjah zatuklo je vno go marhe. Tuča je sfondala vse sēve. Oluja je počinila vno go kvara i vu Samboru i Sadovi-Wisznoj.

Vu Stuttgartu, 7. juniusa. Minule noći bilo je strašnih pr zorah vu dolini reke Eyach kotara Balingen. Ljudstvo je spavalo već, kad je usljed oluje i preloma oblakah nadobila velika voda, koje je za kratko vrēme vse poplavila. Vu Balingenu se vtopilo 10 ljudih, vno go je hižah razorjeno. Na grobju su grobi razoreni. Spodobne nesreće dogodile su se vu Trommernu, gde ima 7 mrtvih i vu Lauffenu, gde ima 5 mrtvih. Vu obedveh mesth porušeno je 15 hižah. Vno go se je vtopile. Kvar je veliki.

Magjarizacija imenah.

Ljeta 1893. pomagjarilo je vu Magjarskoj 888, a ljeta 1894 868 osobah svoje ime. Od ovih bilo je 372 katolika i protestanta i 496 židovov. Od židovov zvali su se 53 Kohn, 28 Weiss, 26 Klein, 13 Schlesinger, 6 Schwarz, 9 Deutsch. 9 Rosenfeld 5 Spitzer, 9 Stern, 2 Berger, 11 Löwy, 6 Pollak, 5 Fischer, 3 Rosenberg, 6 Braun, 1 Gros, 2 Rosenzweig, 3 Blau, 6 Friedman, 7 Goldstein, 6 Kraus, 3 Lichtenstein. 4 Rosenthal, 8 Singer, 8 Steiner, 8 Weinberger.

Papirnatate forintace.

Koncem meseca majusa preostalo je još vu prometu samo 3,497.872 komada papirnatih forintacah. Te ajem meseca majusa unišlo je nazad vu centralnu orsačku kasu 921.435 for.

Dvorski gospodje.

Njezino Veličanstvo carica imenovala je Anu groficu Goluhovsku, rođenu princezu Murat i Paulnu groficu Esterházy rođenu groficu Stockau, svojimi dvorskim gospodjami.

Milijunar Leither.

M. Leither, jeden od vnožnih milijunaraq londonskih, koga denes cēniju na 50 milijunah, došel je kakti mladić vu Čikago, da ondi poišće sreću. Imel je vsega skup po našem penezu 5 krajarov i preporučeno pismo na Mr. Johna Farvella. Kada je predal pismo i rekel: „Žal mi je, ar su vsa mesta popunjena, neznam kaj bi napravil s vami“. No mladi Leither nije bil plašljivac, pak je hitro odgovoril: „Tak vi neznate nikaj? No, onda bum ja vam rekel. Evo: i vaši su oblaki tak zamazani da je sramota. Čini se anda da nejmate nikoga, gda bi jih očistil. Ako mi platite, to bum ja vč. nil.“ i zbilja on je to i vč. nil. Zatim je išel opet k Mr. Farvellu, i rekel mu je: „Prosim za moju zaslužbu.“

ZABAVA.

Savojski dečec i nadbiskup.

U Savoiji je puk vrlo siromašan. Savojski svoju diecu pošiljaju u sviet, dok još u školu hode ili se po pijacu loptom igraju. Roditelji im daju kakovoga izvježbanoga ješa ili morskog pajceka, kojega onda dečec nek po svietu za novce kaže i onda: „Zbogom, kad buš bogat, dojdi natrag domov!“ —

Takov onda dečec otide u sviet, kaže okolo svojega morskoga pajceka ili ježa, pusti ga plesati i popeva ktomu kakovu pjesmicu za takt; pobira od gedalcah krajcare te si na taj način služi svoj žalostni svadkanji kruh. Jednoč je takov siromašec došel u Trier. On je imal dva pitoma morskaj pajceka, od kojih je jednoga herbal po smrti svojega maloga brata, koj je tudjini umrl.

On je kazal živincu i pustil ju plesati, a Trierci su mu se smielovali te su mu drage volje deli gde koj gros.

Jednoč je taj dečec sedel pred palačom trierskog nadbiskupa te se je na suncu grel, je nije ništ koštalo. Sedel je tu zamišljeni, mislil je na svoju daleku domovinu, na otca i drugu mater, na bratu i na pokojnoga si bratka. I kak sunce razvija floricu, tak je doprilo i do njegovoga maloga srđca te mu je izmamljivo suzu za suzom iz očeh. Dečec je sklopil ruke i molil vu svoje domare.

Takovoga kaj nevidi nitko radje nego Bog. Njegova ruka onda dirne takaj čoviečansko

srđca, koje se na to otvori i on onda nutar pošalje jednog angela, angela najame milo srđnosti.

Ov angel je sad došel baš u dobro srđce, koje je u grudih nadbiskupa Clemensa Vence slave taklo. Nadbiskup je najme stal pri obluku i dugo premišlaval dečeca te u sebi mislil, da je ovde baš liepi odsiek u čoviečanskom srđcu čital. A tak je i bilo. — On da pozvati dečeca k sebi u palaču i pusti obodva morskaj pajceka pred sobom plesati.

„Ti nepopevaš njim kplesu: — veli ljubezro nadbiskup.

„Ja nemrem“. Odgovori dečec i dve suze mu so iz oka pokažu te kapnu dole na pod.

Na to ga nadbiskup ljubezno nagovara, da mu svoju žalost odprto odkrije. I dečec to učini od A do Z.

„Ah“ — veli na to nadbiskup — „Ako s tobom tak stoji, tak bi mi ti mogel jednoga od ovih morskah pajcekov prodat, jer ja sam ljubitelj takov živinice i hoću ti ga dobro platiti.“

Dečec si na to malo premišljava, onda odgovori: „Dvie skatule mi budu ipak pretke čim nastane velika vručina, zato Njim ovoga mojega odpušćam, ali ovoga drugoga, koj je bil bratekov zadržim za se, jer ga je bratek jako rad imal i kušulga je prije nego je nmrl.“

Dečec se na to prične zuhko plakati, a biskup je rukom prek svojih očih potegnul, bilo je kak da si suze briše.

Na to je trgovina bila sklopljena i nadbiskup nije živinicu onak platil, kak se u

Savoiji plača, nego biskupski, a angel milosrdnosti je pomogel novce brojiti. —

Dečec je sad otišel zahvalnostju i veselju a nadbiskup je kupljenoga morskoga pajceka predal jednomu slugu da ga brani i njega pazi — te dalje sad nije mislil niti na svoj pajcek niti na dečeca. Lieto je došlo i prošlo. Nastala je jesen, prošlo je i branje a došla je konačno i zima.

Niekgod dana gleda nadbiskup kroz prozor svoje palače van na sniegom pokrite ulice, te premišljava, kako je ad onem, koji netmalu kruha ni drv. I kako tu stoji, opaše mu pogled na niekgod dečeca, koj je pri zidu vani šučel. On otvori prozor, i nut — bil je već nam poznati Savojski dečec, koj je tu čepel i od zime kak šiba na vodi drhtal, ali ipa svojimi okrepnenimi prsti za škriljakom posegnul, i nadbiskupa uljudno pozdravil.

Nadbiskup je dečeca, kakti svojega negdašnjega trgovca, skojim je za morskoga pajceka trguval, na prvi pogled prepoznal, te mu migne prstom, da gore dojde. Kad je dečec gore u sobu došel, pelja ga nadbiskup kpeči, da se sagrije te ga ljubezno zapita, kak mu ide i gde mu je njegov morski pajcek.

„Ah dragi gospodine — odgovori dečec — „Već mi dosta dugo ide zlo, a moja živinica je poginula. Jeli njihova još zivi?“ —

„Dakako da živi, a ktomu je zdrava i vesela“ — odgovori nadbiskup — „A kak je te došlo, da je tvoja poginula?“

„Ah“ — odgovori dečec — „Ja mislim, da se je žalostila za mojim bratom, kojega uiti nekaj ja nemrem pozabiti.“ —

„Vašu zaslužbu? Znae li kaj, sednite si tam k-stolu. Ja vas primam vu svoj ured, za takvoga čovjeka kakov ste vi, ne samo da ima svēt već i moj ured urjek mesta.“ Šest ljet kesneše bil je negdašnji čističac oblokov drug firme Farvöll.

Sila i jakost potresa.

Florentinski inžiniri zračunali su, da je sila, koja je bila potrebna, da 500 kilogramov težku željeznu stanjgu izhiti iz ogromnoga stupa stolne crkve: vu Firenci pak ju još i pretrgne, iznosila 60.000 kilogramov. Toj je anda sila odgovarala jakost potresa od 18. majuda, koji je vu Firenci počinił onaj kvar. Izhčena i pretrgnjena stanjga stala je na svojem mestu 550 ljet.

Vu Budimpešti, 6. juniuša.

Glasoviti prajzki bakteriolog dr Schütz, koga je poslala iz Berlina vlada, da prouči pošast svinjah vu Steinbruhu, iziskal je vnoobrojne slučajeve i konstatoval, da medju svinjsmi lada kuga (Borstenviehseuche).

Kuga se je pojavila i vu Szabadki gde je parnulo 150 svinjah, i na drugih takaj městih, naročito vu Rochonou, Bucsı i Lıpartu

Nekaj za kratek čas.

Bedastoća.

A: „Ja Vam istinu velim, ja se nerazmem vu poljedstvo niti najmenje. Neznam niti prav razlikovati ječmena od zobi.“

B: „Nije moguće! To barem zna vsaki osel!“

Izdal.

Miskec: „Dragi vujček, a gde su ostavili vraga?“

Vujec: „Bog s tobom, dčete, kakvoga vraga?“

Miskec: „Im onoga, koji je njih sim donesel. Moja mamika navčk veli, gda knam dojdeju: „Opet ga je vrag donesel!“

Pred zaruki.

On: „Povećte mi po duši, draga Marta, bili Vi hoteli mene vzeti?“

Ona: „Vas vzeti? Hm, — povećte mi, jeli bi Vi mene navčk pustili, da bi išla tam, kam bi štela?“

On: „Navčk i kam god!“

Ona: „I moju majkn vzeti, da znami šivi?“

On: „Jako rad!“

Ona: „I nigdar nebi potrebovali hižn, ključ?“

On: „To Vam rad obećajem, dapaće ja bi ga h'til vu zdenec.“

Ona: „I Vaše najdragše tarokiranje bi vi ostavili!“

On: „Za navčk!“

Ona: „Onda mi je žal, ar takvoga bedaka nije mi trčba za muž!“

Priredil:

Glad Ferencz.

Daš dobri kolendari.

Seljak (u knjižari): „Prosim jednoga kolendara.“

Knjižar: „Evo vam medjimurskoga — sad je baš zišel.“

Seljak: „Tak kesno? Nećem ga, jer znijim već prikraćen za četiri svetke, najme: novo lieto i tri nedelje, nek mi daju drugoga.“

Knjižar: „Nikaj, nikaj, dragi moj, samo vi vzemite domaćega medjimurskoga, makar je i malo zakesnil, je i u onem drugem više svetkov, ali ovde u medjimurskem je zato više liepoga vriemena.“

Dobra šena

„Ah dragi brati!“ — falil je prijatelj netko svoju pokojnu ženu — „Ona je bila osobito dobra gazdarica na polju, na dvoru i u kući — a srdca pak je bila, kak ovcica mehkgoga. — Ta dobra duša, makar je bila najbolje srdita, mene nikada nije s drugom stranom metle bila, nego samo mehkom, — Nek počiva u miru!“

Em. Kollay

Mislim, da deždj curi...

Mislim, da deždj jako curi,
Pak mi suze curiju;
Mila moja mrtva leži,
Zutra nju zakopaju.

Bar da nej ju zakopali,
Doklam ja ta nedođem!
Čist pun sam sada žalosti
Za milu moju plaćem.

Lčpo moje sve ufanje
Kak je brzo odišlo.
Tužno moje sve življenje
Postalo tiho, mrtvo.

Smrt se mi je zagrozila,
Kaštigovala mene,
Došla je k njoj bez pitanja
Zaklala srdce moje.

Nemam volju već na nikaj,
Ar sarn izgubil dragu,
Neće dojtı više nazaj, —
Skrila se je vu zemlju.

O ta bčla smrt nemila,
Milovala me nije,
Moju milu je odnesla,
Razdružila od mene.

Ostal sam prez moje drage,
Nemam ja već nikoga,
Hodi smrt zakopaj i me
Nemarim, ako živoga.

Stromar.

LOTERIJA

Buda, 8-ga juniuša 1895.

62 38 21 10 51

ODGOVORNI UREDNIK

MARGITAI JOZSEF

Glavni surednik

GLAD FERENCZ

Ali je bilo videti, da dečecu još nekaj leži na srdcu, jer je svoju kapu škrilja čca podjednou med prsti vrtel i duboko zdihaval.

„A odkad buš sad drugu takvu živinicu dobil?“ — zapita ga nadbiskup.

„Je, je“ — veli dečec — „To je baš ono, zakaj sam i sim došel, jer bi Njih rad pitati, nebili mi gospodin svoji hoteli prodati? Ja Njim dam njihove peneze natrag i još dva forinta prek.“ Stimi riečmi stupi k-stolu, metne n. njega nadbiskupove novce, koje je u svoje vrieme sa morskog pajceka dobil, i prida još 2 forinta.

Ali mu odgovori biskup šaljivo: „A moj dragi, ti pametan, ja iz živinice nisam imal nikakove hasni, a ipak je dosta hrane pojela do danas, ali zato ipak hoću jedan predlog načiniti, za kojega se ufam, da ti se bu dopal. Mi dva papravimo ugovor ovak: Ja ti dam mojega morskoga pajceka badava, ali kaj god zaslužu svojim plesanjem, to moraš sim donesti i taj se budemo svaki krat dielili — svakomu pol. Na staro lieto imaš uvijek sa zaslužbom dojtı za da se razdielimo. Ako ti je ovak prav tak vudri!“ Nadbiskup mu je odprtu ruku držal, za da poleg navade pri trgovini u nju vadri.

Dečec dugo gleda na biskupa, jer nezna jeli je to njegova šala ili istina, te kad vidi, da se na nadbiskup nešali veselo udari u pruženu mu ruku te je sad bil ugovor skoplien. Sad zaprosi dečec svoju živinicu te hoće veselim srdcem oditi, ali nadbiskup, komu se

je dečec osobito bil dopal je opazil, da mu rubača na podrapanom laktu i još negde van luče, pak ga zato zaustavi nekoliko dni još u palači, dok mu je krojač novu zimsku opravu zgotovil, a on se dobrom koštom jedno malo okriepil. Poslie toga zahvalnim srdcem i svojim morskim pajcekom otisel u sviet, a kad je doslo staro lieto, de ec je zginul i nije ga bilo.

Prošle su dvie tri i šest godinah, da o dečecu nije bilo vi tvora ni glasa, a nadbis. kup je na cielu stvar već tak zaboravil, kak da se niti nikada nije dogodila. Kad se na jedan krat, na jedno staro lieto nieki mladi čoviek u gradu prijavi, koj je hotel sa nadbiskupim govoriti. Kad ga je nadbiskup pred se pustil, stupi liep i čedan mladić pristojno oblečeni i u ponašanju naobražen te veli potlamkam bi se duboko naklonil:

Njihova Excellencia se sieća još svoje negdašnje trgovine sa jednim savo.skim dečecom, za morskog pajceka na polovicu?“

„Je je, siećam se“ — odgovori nadbiskup — „Ali on nije svoju rieč držal — znate li možit vi kaj o njem?“

„Ah prosim Njih excellenciju, da nesude zlo o njem. On je onda, kad je od Njih otisel, odptovao preko Rheine, proputovao je cielu Nemšku a zatim i Francuzku. On je uvijek misilil na ugovor s Njimi i svoj dug, ali svake godine na staro lieto, je bil preda. leko od Njih, a k-tomu zima. On si je već krat misilil, da bu svoj dug platil, prvom pri-

kum. Kad je došel u Par. z, poginul mu je onda morski pajcek te je sad bil dobar saviet potreben. Ali Bog je dobar. Namieril se je najme na jednog zemljaka, koj si je takaj nekaj prisparal. Znijim u društvu je prišel jednu malu trgovinu i ova je dobro išla. Njegov zemljak je poslie otisel u svoju domovinu te je sad on sam trgovincu tial i božji blagoslov ga nije ostavil. — Listos, kad je račun napravil vzal je polovicu dobička i evo ga kakti pošten čoviek nosi Njihovoj excellenciji sa najvećom zahvalnostjum.“ — Pri tom metne 2000 forinti u dvih rolahna nadbiskupov stol.

Biskupu na oči navrijju suze i on reče: Zar ste možit vi sami on dečec, koj je negda sa mnom trguval? Pak jeli ste si vi sa onim pajcekom toliko priskrbeil?

„To baš nisam — odgovori mladić — „Ali morski pajcek je mojemu dobičku temelj postavil, pak zato pripada Njih polovica sa interešom.“

Sad Nadbiskupa poliju suze i on reče: „oh Ti poštenjak! Zar ti nisi opazil, da je naša trgovina samo šala bila? — Ne, ti vzemi tvoje pošteno priskrbljene novce i Bog te neka nadalje blagoslovi!“

Evo poštenje jednog priprostog Savojsca! Dragi čitatelji, pripoviedajte ovu pripovest vasoj dieci te je učte, da budu ooi takovi.

Em. Kollay.

E rovat alatt közlöttekért sem alaki, sem tartalmi tekintetben nem vállal felelősséget a szerk.

Foulard-selyemet 60 krtól 3 frt 35 krig méterenkint — japáni chinai sat. a legújabb mintázzal és színekben. u. m. fekete, fehér és színes Henneberg selymet 35 krtól 14 frt 65 krig méterenkint sima, csikos, koczkázott, mintázottakat damasztolt sat. (mintegy 240 különböző minőségben és 2000 szín mintázzal sat. postabér és vámmentesen a házhoz szállítva és mintákat küld postafordultával: Henneberg G. (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven iri megrendelések pontosan elintéztetnek. 2

Hirdetések.

Nem a reklámnak, hanem a sok ezer ember általi személyes továbbajánlásnak, kik a **RICHTER-féle TINCT. CAPSICI COMPOS.-I** (Horgony-Pain-Expeller) az utolsó 25 évben jó sikerrel használták. — Köszönhető ezen igazán számos házasor nagy elterjedését és általános kedvelését. Kik a *Tinct. capsi. comp.-I* (Horgony-Pain-Expeller) készvényét, ezonnal (tagozgatásnál), keresztontrájásnál, fej- és fogfájásnál, csipajládnál, fájdalomosításhoz bedörzsölésnek alkalmazza, abból egy üveget mindig készletben fog tartani, hogy azt megüdvölkönnél is, mint levezető, elhárító szernak alkalmazhassa. Ezen rég jónak bizonyult hasznáratk ára igen olcsó, tudmílik 40 kr., 70 kr., és 1 frt. 20 kr. üvegenként — Kapható a gyógyszerárakban; **Szárazon Török József** gyógyszerésznél. — Csak „Horgony” vedjeggyel ellátott üvegek ellogandók. Richter-féle gyár Rudolstadtban, Thüringiaiban.

KOTZÓ PÁL
GÉPESZMÉRNÖK
Budapest, Üllői-ut 18. sz. alatt.

Ajánl 2 1/2, 3, 3 1/2, és 4 lóerejű szöges cseplőkészületeket továbbá 4, 5, 6, 8, 10 és 12 lóerejű színes gőzcseplőkészületeket, hosszu szalmarázókkal alsó szelelővel és rendkívül nagy felületű rostákkal, arphéjazóval és választóherrel.

Ta- és szénfűtésű és eredeti szalmafűtő GŐZMOZGONYOKAT

Továbbá R. GARRET & SONS felülmulhatatlan 40 % tüzelőanyag megtakarító.

Compound gőzmozgonyokat legjobbnak elismert brandtfordi önműködő amerikai kéveköto arató gépeket. Eredeti amerikai szénagyújtót 1 vagy 2 ló befogására alkalmazható kombinált ruddal. Torvető és szóróvető gépeket és mindennemű egyéb kisebb gazdasági gépeket.

Jutányos árak! — Kedvező feltételek!

752 *Kidéki agyadékok keresetnek.* 3-7

Ásványfürdő **Daruvár** Szlavoniában

a déli vasut társ. állomása

vastartalmu hévvez 42-50° C.

Porcelán-, márvány-, kő-, tükör- és iszap fürdők, Hires gyógyhatás minden női betegségeknek. Terméketlenség, fehér folyás, sápkór, továbbá csúz, caontörés és idegbajoknál stb. stb.

Ujnonnan berendezett

„hidegvizgyógyintézet“

valamint

Kneipp Sebástény-féle VIZGYÓGYINTÉZET

mely főt, Kneipp Seb. pleb. ur utasításai folytán tökéletesen a Worishofeni „vizgyógyintézet“ mintájára épült. A fürdő orvosa huzamosabb ideig tartózkodott Worishofenben tanulmányozás végett, az igazgatóság pedig egy — Kneipp Seb. plébanos ur által ajánlott s tanult — fürdőmestert alkalmazott Worishofenből.

A fürdőigazgatóság prospectus- és fölvilágosítással postafordultával ingyen szolgál.

Május 1-től janus 15-ig, valamint szeptember 1-től október 15-ig 30 százalékos engedmény szabak- és fürdőkben.

721 9-10

Értesítés.

Van szerencsém a n. érd. közönség becses tudomására hozni, hogy Csáktornyára megérkeztem és a mai naptól kezdve bármily nemű és a legcsinosabb kivitelű

FÉNYKÉPÉSZETI FÖLVÉTELEKET

eszközök jutányos árak mellett.

A n. érd. közönség szives látogatását kérve, maradtam

Kiváló tisztelettel

761

Exner Károly
fényképész, Gráczból;

Lakás: Uj-utca 117. sz (Becsey féle vendéglő átellenében).

722 sz. — 1895.

Perlak nagyközség előjárósága.

Hirdetmény.

Perlakon a kir. járásbírósi helyiségek részére egy emeletes ház építése és a már meglévőnek átalakítása s kibővítése határozottat el.

Kerestetik oly vállalkozó, a ki hajlandó volna az elfogadott építési tervek mellett ezen munkálatot saját költségén teljesíteni, melyért a közösen megállapítandó idő alatt huzná a 6—700 frt évibért.

Az összes költségek 12.000 frtra tehetők Egyezsége nézve az előjárósággal bármikor értekezhetni.

Perlakon, 1895. június hó 10-én.

Krampats József, 760 1-2
jegyző.

Málek István,
bíró.

Ki szállóját a

PERONOSPORA

ellen sikerrel akarja védeni, az használon

FOSTIT-et.

Vezérügnök Ausztria-Magyarországon és Keleten :
MÜHLE VILMOS udvari szállító mag-
kereskedése TEMESVÁR.

Fostit a legjobb, legbiztosabb és legolcsóbb pe-
ronospóra védekezési szer.

Fostit a legolcsóbb és évekig eltartó készü-
lékekkel alkalmazhatók.

Fostit nem rontja a készülékeket és alkalma-
mazása a legkönnyebb.

Fostit soha be nem piszkítja a ruhákat, hanem
a legtisztább szer valamennyi között.

Fostit nem igényel vizet, tehát nagyon könnyen
szállítható, mert vízszállítás teljese-
n eszik

Fostit magyarországi szállóbirtokosoktól
tömeges elismerő nyilatkozatokat kapott.

Fostit ára : 5 kiló frt 1.50, 50 kiló frt 13.—
Fostit 100 kiló frt 25.50, 500 kiló frt 125.—

„A peronospora és kártása” című könyv
bárkinek is ingyen és bérmentve megkül-
detik.

Készülékek darabja :

Hungária frt 4 50, Reform frt 7.50,
750 Torpedo frt 24.— 3-3

Keil Alajos-féle

Padlózat-fénymáz

(GLASUR)

legkitünőbb mázó-ló-szer puha padló számára, 1 nagy palaczk ára 1 frt 35 kr. — 1 kis
palaczk ára 68 kr.

Viasz-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő szer
kemény padló számára, 1 köcsög ára 60 kr.

Arany-fénymáz

képkerekek stb. bearanyozására. — 1 kis
palaczk ára 20 kr.

Mindenkor kapható :

708 **Heinrich Miksánál Csáktornyan.** 11 12

525 - tk. 1895.

Árverési hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy körjegyzői körömhöz tartozó V. hegykerület, Gyttmölcs-
hegy, Mihályfalva, Gyümölcsfalva és Nyiresfalva községek

vadászati joga

1895. évi július hó 22-ik napján délelőtti 9 órakor

Vizi-szent-györgyön körjegyzői irodámban 6 évi időtartamra vagyis

1895. évi augusztus hó 1-től, 1901. évi július hó 31-éig

terjedő időszakra, nyilvános árverés útján legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adatni.

Részletesebb feltételek irodámban megtekinthetők.

Vizi-Szent-Györgyön, 1895. évi június hó 8

Plichta Béla, körjegyző

759

A legjobb
poloskák, balták,
konyhatéregyek,

moly, házi-
állatok, tetve stb.
ellen.

„Zacherlin”

Csodálatos hatása! Ugy ői, mint semmi más szer

mindennemű rovarokat és azért az egész világban mint a maga nemében egyetlen szer

hírneves és keresett.

Ismertető jelei : 1. A lepecsételt üveg. 2. A név : ZACHERLIN.

Valódi kapható :

Csáktornya :

Özv. Göncz L. gyógyszer.
Gráner Testvérek
Heinrich Miksa
Strahia Testvérek.

Alsó Lendva :

Fuss Nándor gyógyszer.
Freyer Fülöp.

Perlak :

Kramarits Viktor
Sosterics Pál.

Polstrau :

Rabič Miksa.

Nyomatott Fischei Fülöp (Strausz Sándor) könyvnyomdájában Csáktornyan.